

DISCURS DEL MANTENIDOR DE LES FESTES DE 2003

VICTOR CAMPOS GUINOT

AUTORITATS

OBRERES

MAJORALS

VEÏNES I VEÏNS

Siguen les meues primeres paraules de sincer agraïment a l'Alcalde de Bétera, amic Nel, a tota la corporació i, per extensió, a tots els veïns del municipi, per haver tingut a bé invitar-me a participar en estes festes que, per a mi, i per a la meua família, tenen un significat molt especial.

Voldria, en primer lloc, anticipar-los la brevetat del meu discurs, perquè considere que en l'inici de la setmana gran de les festes, al poble el que més li abelleix és la festa i l'atractiva actuació que se celebrarà amb posterioritat a este solemne acte.

No obstant, consideraran vostès que no puc abandonar este escenari sense retre homenatge i admiració a les quatre dones que durant tot l'any i, especialment durant estos dies, representen al poble de Bétera.

Estimades Obreres, veïns de Bétera: segurament s'estaran preguntant què fa esta nit ací un polític de Castelló. Vinc de La Plana, de pare aragonés i mare castellonera, mogut per un sentiment, profundament arrelat cap esta terra que m'ha contagiad al llarg del temps la meua dona.

Com si es tractara d'un "conjur", fa algunes setmanes el vostre Alcalde em va invitar amablement a participar en les vostres festes:

No pots dir que no! – em va dir - marit d'Obrera i cunyat d'Obrera i Majoral!.

I, efectivament, vaig dir que sí, mogut per eixe meravellós sentiment cap a la festa. I hui, - no se si serà casualitat o capritx del destí - he sigut presentat davant de vostés per Pepe Sancho, que en el seu dia va fer un emotiu discurs de mantenidor sent Obrera Fadrina la meua dona, i a continuació, actuarà Lolita Flores, mentre que aquell any va actuar sa mare, Lola Flores, una de les artistes més grans d'Espanya. ¿Coincidència?

Bé, siga casualitat o capritx del destí, vinc a retre homenatge a la tradició, a la cultura, a la festa, a les obreres, també als majorals... i ¡com no!... al poble de Bétera.

No obstant, si hi ha alguna característica que predomina sobre altres i que fa excepcional a un poble i a les seues gents, son les seues festes.

Bé, sàpiguen que qui els parla, excusa qualsevol invitació el "15 d'agost" de cada any, perquè és una tradició familiar, que es viu amb orgull i profunda devoció, assistir este dia a una cita ineludible amb este poble i amb el seu dia gran de la festa: „l' Ofrena de les Alfàbegues a la Mare de Déu d'Agost" i

l'espectacular "cordà".

I és precisament l'arraigat sentiment familiar a la tradició el que resumeix el simbolisme de Bétera.

Bétera!, porta de la Serra Calderona, suposa tota una invitació a conèixer la transcendència d'un passat fecund i d'un poble ric i laboriós.

Conèixer-vos millor ha suposat per a mi un interessant recorregut per la història: des de que els musulmans es van rendir davant del nostre Rei, Jaume I, i van deixar ací símbols com el Castell o la Torre Bofilla que, afortunadament encara hui, s'alcen recordant qui som i d'on venim. Proves del simbolisme més arrelat a la noblesa com el Marquesat de Dosaigües, que evidencia el profund respecte als orígens d'esta singular vila.

No obstant, a pesar de l'interés de la vostra història, el que més m'ha cridat l'atenció és la particularitat de la vostra festa. És curiós, però l'altre dia, en una reunió de treball en un poble de Castelló va eixir en la conversació que anava a ser el mantenidor de les Festes de Bétera:

-home! – va exclamar un senyor – ahí és on fan les alfàbegues mes grans del mon!

I aquella frase és la que m'ha animat a aprofundir en la vostra tradició:

Què té Bétera que ens atrau misteriosament?

Quina màgia poderosa fa brotar l'alfàbega?

Quins són realment els secrets que ha mimat durant anys Manolo –"el Morquero"- que encara hui Ramón Asensi – "Ramonet" – fan possible omplir d'aroma i verdor els carrers de Bétera?

Què enigmes s'amaguen en els vostres carrers?

Benvolgudes obreres:

Agarreu-me de la mà i prepareu-vos per a fer un fantàstic viatge pel camí d'esta planura del Camp de Túria. Pugem a la torre mes alta del Castell i escoltem el que diguen els carrers: des de l'emblemàtic campanar de La Puríssima passant per la pau serena del Calvari divisem les partides del terme. Anem als peus de la Serra Calderona, caminant fins al Carraixet, i arribarem al Pla de l'Hereu. I allí, des de la Torre Bofilla, divisarem les riques terres del vostre poble:

L'Olivera, emblema del secà i símbol de la pau

L'ametller, que en cada fruit deixa la forma del mon

La vinya, frívola i ferma alhora, mare del ví, beguda dels deus.

I el taronger, suc de la vida que ens dóna vida

Tota terra és pàtria, i qui nega la seua terra, qui oblida la seua terra, qui passa de la terra, atempta contra el mes íntim del ser.

De la terra dels pares a la terra dels fills s'escampa la mateixa vida. Damunt de la mort, la vida, va dir el poeta castellanenc, Bernat Artola.

Obreres: la vida i l'amor, la nit i el dia, veritat i mentida, tot és un diàleg permanent, tràgic i grotesc, protector o impossible de la terra amb els fills i filles.

I esta, és una terra que és multiplica en mil maneres, i és terra que s'eleva fins al mes enllà com a corona de pregaries a la Mare de Déu d'Agost. Perquè la terra és fe, i dóna la vida

És la terra que adopta mil formes en la Serra Calderona, en el barranc del Carraixet, en la Lloma de la Creu, en la vella ermita de la Pastora o en els

carrers al voltant del Castell.

Però Bétera, no són solament les muntanyes, els barrancs, el calvari o el castell. Bétera sou tots vosaltres, els seus veïns, avui representats per les seues obreres, en definitiva pel genuí etern femení.

Dir Bétera és dir vida pel simbolisme de l'alfàbega que creix amb l'esbeltor que el vostre poble mereix.

Bétera és també la seua joventut, la seua banda de música, institució exemplar i fruit de l'esforç i la il·lusió de tot un poble, unitat de tota la joventut beterana com es també el vostre Ball de Torrent.

I Bétera, com no, és festa en honor a la Mare de Déu d'Agost i també a Sant Roc i el Gos.

Però, estimades Obreres, com ha dit abans, un poble no sols és història i pedres. El més important són els sentiments. I vull que sapieu, que el sentiment de ser beterà existeix. Des d'esta nit sou especialment cridades a viure'l, a compartir-lo i proclamar-lo.

Durant tot un any, representeu la virtut i la bellesa més noble i autèntica que és orgull per a tots.

Sereu l'espill per altres joves i dones.

Sereu la representació i, en el vostre cor, naixeran castells en color de la nostra esperança.

Vosaltres representeu este any a tots els beterans: els que viuen ací i a tots aquells que de lluny se n'anyoren – com es el cas de la meua dona –

Benvolgudes Obreres, aprofiteu tots els moments que esta vivència posarà en la vostra ma. No escatimeu sentir intensament cap emoció. Visqueu amb

plenitud la resta de la vostra vida. Tingeu un somriure de reserva en les adversitats i enorgulliu-vos sempre del que avui representeu.

Recordeu amb el pas del temps esta nit i conserveu eternament el vostre sentiment de beteranes en els vostres cors. Però, per damunt de tot, no oblideu mai el sentiment d'estima pel vostre poble. No oblideu esta fàbula d'amor per Bétera. Doneu-nos a tots nosaltres, guapes Verónica i Elena; admirades Mª Jesús i Juana, la promesa d'un futur. A vosaltres, avui us deixem la corona i el temps.

Abans m'ha fet una pregunta: Qué té Bétera que ens atrau misteriosament?:

Bétera són les orelletes, el confetti i la pólvora.

Bétera són les coques fines, la sonoritat de les albaides i la música del tabal i la dolçaina.

Bétera és la grandiositat de l'alfàbega que s'eleva al cel.

Bétera és: "la volteta i el peuet".

Però estimades Obreres, a Bétera hi ha molt mes. Permeteu-me un xicotet reconeiximent a la multitud de persones que fan possible l'esplendor d'aquesta festa:

- Del "Morquero" a "Ramonet": gràcies per les mans laborioses que cultiven la planta que amb frescor i verdor il·lumina els carrers del poble.
- Als músics que porten l'alegria pels carrers i criden, amb la música, a eixir al carrer a vore a les Obreres.
- Als cantadors i als versadors que, amb tota delicadesa, fan de la nit d'albaides, una nit màgica plena d'amor i de sentiments.

- A Don Vicente, el senyor retor, per fer-nos participar amb tota devoció en els actes en honor de la Mare de Deu.
- Als coeters, per la sonoritat de la pólvora que porta el foc al carrer Gascó Sirera.
- A les modistes i perruqueres per vestir i pentinar amb elegància i esplendor a les nostres estimades Obreres.
- A les mans laborioses de les dones que, com Maruja i Amparo, "les de la Palmera" fan guardar exquisitament la tradició que ja fa anys va instaurar sa mare. Mans autènticament artesanals que donen mil puntadetes de fil d'or.
- Als sombrillers, per la dolçor amb que donen la seua má a l'obra fadrina per a reverenciar als veïns.
- I, com no!, als majorals, ells, sense dubte porten la il·lusió, el color, i l'alegria per tots els carrers i protegixen a les obreres fent nàixer llaços d'amistat per a tota la vida.

Este és el vostre poble i esta la vostra gent.....

Obreres, Majorals, Beterans: ja és l'hora d'acabar, però abans, este humil mantenidor, te un desig. Amb la má en el cor, m'agradaria sentir la música d'un tabal i una dolçaina pa poder cantar-li a la planta que vós a fet famosos en el món:

Permeteu-me que siga en homenatge a l'amic de la meua dóna Francesc Peris i Valls, autor del poema:

Verdes columnes d'alfàbega flairosa.

Mans laborioses, gentils les fan brotar

I amb una gràcia genial, meravellosa,

Cara al cel pugem, amunt, sense aturar.

I el dia quinze d'agost, amb gran eufòria,

Bétera en festes, com el tresor mes seu,

Amb alegria i un ritual de glòria,

Li les ofrena a la Mare de Déu.

Sense cap dubte que son,

les alfàbegues de Bétera,

les mes precioses del mon.

MOLTES GRÀCIES I BONES FESTES.